

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำ ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์กร ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ” ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ทั้งหมดจำนวน ๙,๙๙๕ คน^๑

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดสูตรของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๐ คน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดตัวอย่าง ของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) จึงใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)^๒ ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ดังนั้นเมื่อแทนค่าสูตรจากประชากรแล้วจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้คือ ๓๗๐ คนมีระดับความเชื่อมั่น ๙๕% และมีความคลาดเคลื่อนระดับ ๐.๐๕ ใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จึงได้แจกแบบสอบถามจำนวน ๓๗๐ ชุด

^๑สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลหนองสอ, ๒๕๕๕.

^๒สุรชัย ศิริโคการภิมย์ , การวิจัยทางการศึกษา , (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๙ -๑๓๐.

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์กรของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- ๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา อาจารย์ประจำ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) พระครูสิริศิริรักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๓) ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๔) นางสาวพุดลาภ จันทร์เฉลิม อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๕) นายกิตต์ รัศมี อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์IOC (index of Item-Objective Congruence)

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเทศบาลตำบลตากฟ้า อำเภอดงพิกุล จังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยจำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๗๒๐

๗. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไป เก็บข้อมูลจาก ประชาชนภายใน เขตเทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๓๗๐ ชุด

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ สอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ภายใต้ กรอบหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักสัปปริสธรรม ๗ ปรัชญาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำ ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์การ ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๗ ประการ คือ ๑)หลักธัมมัญญาตา รู้จักเหตุ ๒) หลักอรรถัญญาตา รู้จักผล ๓) หลักอัตตัญญาตา รู้จักตน ๔) หลักมัตตัญญาตา รู้จักประมาณ ๕) หลักกาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา ๖) หลักปริสสัญญาตา รู้จักชุมชน และ ๗) หลักบุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์การของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง ๗ ด้านโดยใช้คำถามปลายเปิด

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจมีขั้นตอนดังนี้

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนายกเทศมนตรีตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

๒) แบบสอบถามจำนวน ๓๗๐ ชุด พร้อมหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามไปติดต่อกับนายกเทศมนตรีตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัด กาฬสินธุ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บคืนภายใน ๒ สัปดาห์

๓) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัด กาฬสินธุ์ ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๓๗๐ ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์กร ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตาม แนวคิดของเบสท์ (Best) ดังนี้

๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก

๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับน้อย

๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อภาวะผู้นำ ตาม หลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์กร ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการ ทดสอบความแตกต่าง รายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ตาม หลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการพัฒนาองค์กร ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง ๗ ด้าน วิเคราะห์ เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญแล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบ ความเรียง

ตอนที่ ๕ เป็นรูปแบบแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในการ พัฒนาองค์กร ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์